

Vergaderjaar 2012–2013

33 654

Kostenbeheersing in de zorg

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER EN STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 mei 2013

Hierbij zenden wij u een plan van aanpak gericht op het tegengaan van verspilling in de zorg.

Dit plan is voortgekomen uit de toezegging tijdens het Algemeen Overleg Geneesmiddelenbeleid van 12 december jl. en de behandeling van de VWS-begroting 2013. De toezegging betreft ook de oprichting van een landelijk Meldpunt Verspilling; dit Meldpunt vormt onderdeel van het plan van aanpak.

Het tegengaan van verspilling als bouwsteen voor een betaalbare zorg

Verspilling in de zorg is een breed begrip. Van verspilling spreken wij als er zorgkosten worden gemaakt, zonder dat het voor de patiënt iets oplevert. Het aanpakken van verspilling kan een lange adem vergen en in die zin kan het niet los worden gezien van het bredere beleid van VWS dat gericht is op fundamentele en structurele besparingen om de zorg voor de lange termijn van goede kwaliteit, betaalbaar en voor iedereen toegankelijk te houden.

Steun voor de aanpak

Eind januari jl. bent u geïnformeerd dat de beoogde aanpak van verspilling eerst met veldpartijen zou worden besproken, alvorens het plan u zou worden toegestuurd. Inmiddels hebben deze gesprekken plaatsgevonden. Wij verwijzen u naar het plan van aanpak voor een lijst met partijen die wij in dit kader hebben gesproken. Voornamelijk is er gesproken met beroepsverenigingen; zij kunnen een belangrijke rol vervullen bij het daadwerkelijk laten beklijven en op meerdere plaatsen realiseren van gevonden oplossingen in het tegengaan van verspilling. Wij zijn verheugd dat alle partijen met wie de aanpak is verkend, de aanpak steunen, en dat zij alle bereid zijn een rol te spelen bij de uitvoering van activiteiten in het tegengaan van verspilling.

Start landelijk Meldpunt Verspilling

Op 25 mei aanstaande zal het landelijk Meldpunt Verspilling worden geopend. Hieraan zal ook aandacht worden besteed via televisie. Vanaf dat moment kan iedereen die verspilling in de zorg heeft ervaren, deze ervaring met ons delen via dit Meldpunt. Het programma Verspilling zal dan officieel starten, echter gefaseerd.

Communicatie voortgang activiteiten

Mensen die melding hebben gedaan van ervaren verspilling zullen, als zij dat wensen, door middel van nieuwsbrieven worden geïnformeerd over de voortgang van activiteiten die worden ondernomen als gevolg van de meldingen. Gezien het grote aantal te verwachten meldingen zal het niet mogelijk om op iedere melding individueel te reageren. De Tweede Kamer zal jaarlijks voortgangsrapportages ontvangen van de activiteiten die gezamenlijk worden opgepakt met veldpartijen. Ook deze rapportages zullen worden gedeeld met de melders.

Gefaseerde uitvoering

De structuur zoals voorgesteld in bijgesloten plan van aanpak zal geleidelijk tot stand komen. Er zijn op dit moment meerdere initiatieven gaande die als doel hebben onnodige kosten in de zorg terug te dringen en die ertoe beogen bij te dragen de zorg efficiënter te laten functioneren. Een goed voorbeeld is het meldpunt «administratieve lasten» waarbij ideeën kunnen worden ingediend om wetten, regels of procedures te wijzigen die onnodig tijdrovend zijn of tot ergernis leiden. Als tweede kunt u denken aan het pilot-onderzoek naar fraude en oneigenlijk gebruik van en in de zorg. Als derde refereer ik als eerste ondergetekende aan mijn oproep aan het zorgveld in de uitzending van «Buitenhof» van 10 februari jl. om mee te denken over het realiseren van alternatieve pakketmaatregelen. Naast deze voorbeelden gebeurt er nog meer. Wij zijn verheugd om te vernemen dat ook vele van onze gesprekspartners soortgelijke initiatieven hebben.

Om deze initiatieven niet in de weg te zitten, maar om ze daar te versterken waar dat kan en om de betrokken partijen ook de kans te geven hun verantwoordelijkheid te nemen waar die ligt bij het tegengaan van verspilling, achten wij het van belang om in verschillende snelheden te werk te gaan.

Wij kiezen ervoor om per heden te starten met het thema-project «verspilling van genees- en hulpmiddelen», waarvoor in 2012 reeds een pilot is uitgevoerd, en met het thema-project «verspilling in de langdurige zorg». Vanwege de herziening van de langdurige zorg, ligt het in de rede dat dit laatstgenoemde thema-project niet primair focust op verspilling op systeemniveau, maar juist op stelselonafhankelijke verspilling waarvan de effectieve bestrijding op korte termijn een concreet resultaat kan opleveren.

Wij zijn van plan de nu voorziene andere twee thema-projecten, te weten «verspilling in de ziekenhuiszorg» en «verspilling in de GGZ» na deze zomer te laten starten.

Tot slot merken wij op dat om vrijwillige en gemotiveerde inzet van alle betrokkenen te verkrijgen, het van belang is dat allen de gedachte delen dat verspilling in de zorg de betaalbaarheid en de toegankelijkheid van de zorg in de weg zit en de solidariteit aantast. Alleen als bij alle partijen de wil er is om verantwoordelijkheid te nemen om verspilling aan te pakken, kan de ervaren verspilling worden bestreden. Als daarvoor eigen

belangen opzij kunnen worden gezet, dan kunnen we met elkaar veel bereiken. Wij zijn bereid om alles te doen wat binnen onze macht ligt om verspilling in de zorg tegen te gaan.

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.I. Schippers

De staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M.J. van Rijn

Plan van Aanpak

Het tegengaan van Verspilling in de Zorg

1	AANLEIDING	5
2	VRAAGSTELLING EN AFBAKENING PROGRAMMA VERSPILLING IN DE ZORG	6
	2.1 DOEL	6
	2.2 CENTRALE VRAAG	6
	2.3 AFBAKENING	6
3	STRUCTUUR PROGRAMMA VERSPILLING IN DE ZORG	7
	3.1 PROGRAMMA	7
	3.2 PLATFORM VERSPILLING, STUURGROEPEN EN THEMA-PROJECTEN	7
	3.3 LANDELIJK MELDPUNT VERSPILLING	8
4	WERKWIJZE PROGRAMMA VERSPILLING IN DE ZORG	10
	4.1 WERKWIJZE	10
	4.2 UITWERKING ROLLEN EN BEVOEGDHEDEN.	10
	4.3 INDELING THEMA-PROJECTEN	12
5	COMMITMENT	14
6	COMMUNICATIE	15

1 Aanleiding

In het regeerakkoord Rutte II is het bestrijden van verspilling in de zorg genoemd als middel om de stijging van de zorgkosten te beperken. Om aan deze prioriteit uitvoering te geven heb ik tijdens het AO Geneesmiddelenbeleid (12-12-2012) en de behandeling van de VWS-begroting toegezegd een plan van aanpak Verspilling in de Zorg op te stellen, inclusief de inrichting van een landelijk Meldpunt Verspilling.

De Tweede Kamer is op 29 januari 2013 geïnformeerd dat de contouren van dat plan van aanpak vergevorderd waren en dat de komende maanden zouden worden gebruikt om met de betrokken partijen te overleggen over hun steun voor die aanpak en over de vraag of zij daaraan ook kunnen en willen bijdragen. Het voorliggende plan van aanpak is het resultaat van deze exercitie.

In het voorliggende concept plan van aanpak:

- zijn de vraagstelling en afbakening voor het programma geformuleerd;
- is de opzet en inrichting van het landelijk Meldpunt Verspilling beschreven;
- is de beoogde structuur en werkwijze van het Programma Verspilling in de Zorg uitgewerkt (inclusief de rollen en bevoegdheden van de verschillende onderdelen);
- is beschreven op welke wijze de samenwerking en betrokkenheid binnen VWS en met de externe relevante partijen wordt ingevuld;
- is beschreven hoe de communicatie aan degenen die melding doen van ervaren verspilling verloopt en met welke frequentie de Tweede Kamer wordt geïnformeerd over de voortgang van het programma.

2 Vraagstelling en afbakening Programma Verspilling in de Zorg

2.1 Doel

Het doel is om binnen het Programma Verspilling in de Zorg samen met eenieder die van de zorg gebruik maakt en/ of in de zorg werkt, op te trekken om verspilling in de zorg tegen te gaan.

2.2 Centrale vraag

Met dit programma (inclusief Meldpunt) wordt invulling gegeven aan de centrale vraag:

Daar in het zorgveld waar verspilling wordt ervaren:

Hoe kan deze ervaren verspilling worden tegengegaan en wat dient daarvoor concreet door wie, wanneer en op welke plek te worden aangepakt?

Het Programma Verspilling in de Zorg wil samen met het veld op basis van de meldingen die binnenkomen via het landelijk Meldpunt Verspilling en overige signalen van cliënten, patiënten, mantelzorgers en zorgverleners concrete acties oppakken om de ervaren verspilling in de zorg terug te dringen.

NB: Waar in dit plan van aanpak cliënten, patiënten, mantelzorgers en zorgverleners worden genoemd, wordt een bredere doelgroep bedoeld, namelijk eenieder die betrokken is bij de zorg. Dat kan zijn als patiënt/ cliënt, als naaste, als belanghebbende, als zorgverlener, et cetera.

2.3 Afbakening

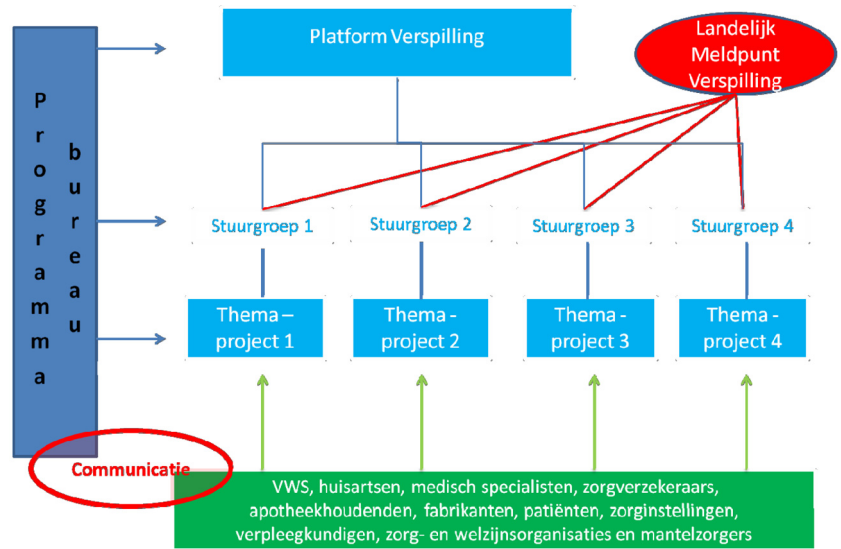
Er zijn al diverse activiteiten gaande die gericht zijn op het terugdringen van verspilling in de zorg; Binnen VWS, maar vooral ook bij en samen met veldpartijen. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling om die lopende activiteiten en initiatieven over te nemen of in de weg te zitten. Wij verwachten juist dat het prominent agenderen van verspilling een stimulerend effect kan hebben op lopende initiatieven.

Eventuele signalen via andere wegen kunnen in het Programma Verspilling in de zorg worden meegenomen; leidend zijn de meldingen die via het Meldpunt Verspilling worden gedaan door cliënten, patiënten, mantelzorgers en zorgverleners.

Het Programma Verspilling in de Zorg zal gedurende de gehele kabinetsperiode lopen. Daarna kan opnieuw worden bezien of en zo ja in welke vorm dit programma wordt gecontinueerd.

3 Structuur Programma Verspilling in de Zorg

Onderstaand schema geeft de structuur weer van het Programma Verspilling in de Zorg. In de paragrafen hierna worden eerst het programma zelf en vervolgens de belangrijkste onderdelen ervan verder toegelicht.

3.1 Programma

Het Programma Verspilling in de Zorg wil zoals gezegd in samenwerking met het veld op basis van de meldingen die binnenkomen via het landelijk Meldpunt Verspilling en overige signalen van cliënten, patiënten, mantelzorgers en zorgverleners concrete acties oppakken om de ervaren verspilling in de zorg terug te dringen. Daarnaast brengt het programma al in gang gezette initiatieven binnen en buiten VWS samen.

Het Programma kan gezien worden als onderdeel van de grotere discussie over de betaalbaarheid van zorg in de toekomst.

Kernelementen voor het Programma Verspilling zijn het bewaken van de voortgang van de voorgenomen acties op het terrein van vermindering van verspilling, de follow-up van acties en het elkaar aanspreken op ieders verantwoordelijkheid bij het tegengaan van verspilling. Dit betekent dat er ook prioriteiten zullen worden gesteld bij de behandeling van meldingen en signalen. Niet alles wat gemeld wordt kan (meteen) worden omgezet in een concreet uit te voeren actie gericht op het bestrijden van verspilling. Het is aan het Programma om hier de juiste importantie en urgentie in te vinden.

3.2 Platform Verspilling, Stuurgroepen en Thema-projecten

Het Platform Verspilling stuurt het Programma Verspilling in de Zorg aan. Het Platform zal bestaan uit de voorzitters van de verschillende stuurgroepen en zal worden voorgezeten door de directeuren-generaal Curatieve Zorg, respectievelijk Langdurige Zorg van het ministerie van VWS.

Zoveel mogelijk van de bij het onderwerp «verspilling» betrokken relevante veldpartijen zullen op bestuurlijk of directeursniveau zitting hebben in een van de stuurgroepen. Via deze stuurgroepen wordt de voortgang bewaakt en worden resultaten meetbaar gemaakt. Zie

hoofdstuk 4 voor een nadere toelichting op de beoogde werkwijze en hoofdstuk 5 over de betrokkenheid en inzet van veldpartijen. Het Plan van Aanpak voorziet op dit moment in het inrichten van 4 Thema-projecten: Verspilling van genees- en hulpmiddelen, Verspilling in de langdurige zorg, Verspilling in de curatieve zorg en Verspilling in de GGZ.

De activiteiten die de stuurgroepen voor ieder thema-project zullen oppakken worden bepaald aan de hand van de meldingen en signalen die binnenkomen bij het landelijk Meldpunt Verspilling (zie paragraaf 3.3). Daarbij zullen op basis van prioriteitstelling keuzes worden gemaakt. Vervolgens wordt bepaald welke acties en activiteiten worden opgepakt om de verspilling tegen te gaan. Overigens kunnen op te pakken acties en activiteiten ook liggen op het terrein van communicatie, zie hoofdstuk 6. De onder de stuurgroepen vallende thema-projecten worden samengesteld uit vertegenwoordigers van de voor ieder thema relevante veldpartijen en VWS-beleidsdirecties.

Planning

Maart – april 2013:	Gesprekken met de bij «verspilling» betrokken veldpartijen, over deelname en inzet bij het Platform Verspilling. Belangrijkste doel is het verkrijgen van commitment dat er inzet wordt geleverd voor de stuurgroepen en thema-projecten (zie verder hoofdstuk 5)
Mei 2013:	Formele start Programma Verspilling in de zorg met het openstellen van het landelijk Meldpunt Verspilling en met de start van de thema-projecten «verspilling van genees- en hulpmiddelen» en «verspilling in de langdurige zorg»
Oktober 2013:	Start van de thema-projecten «verspilling in de ziekenhuiszorg» en «verspilling in de GGZ»
Jaarlijks:	Voortgangsrapportage over concrete resultaten aan Tweede Kamer.

3.3 Landelijk Meldpunt Verspilling

De kern van het Programma Verspilling in de Zorg is het landelijk Meldpunt Verspilling. Het Meldpunt heeft de vorm van de website: www.verspillingindezorg.nl. Via dit meldpunt kan iedereen (cliënt, patiënt, mantelzorger en zorgverlener) digitaal melding doen van door hem of haar ervaren verspilling in de zorg. Al deze meldingen bepalen de verdere focus van het programma Verspilling. Binnen de verschillende thema-projecten bepalen veld en VWS samen welke ervaren verspilling concreet kan worden aangepakt.

Doel en uitgangspunten

Het doel is om via het landelijk Meldpunt Verspilling inzicht te krijgen in de onderwerpen en plekken in het zorgveld waar verspilling wordt ervaren. Om dit te bewerkstelligen gelden de volgende uitgangspunten:

- Cliënten, patiënten, mantelzorgers en zorgverleners moeten eenvoudig en laagdrempelig melding kunnen doen van wat zij ervaren als verspilling; «Verspilling in de zorg» wordt bewust niet vooraf afgebakend, om brede input te vergaren;
- Meldingen en signalen worden semi-geautomatiseerd geregistreerd en gerubriceerd, om de verwerking ook bij hoge aantallen meldingen uitvoerbaar te houden. Persoonlijke gegevens worden vanwege de privacy-wetgeving niet bewaard.
- Er wordt voorzien in adequate informatie wat er met meldingen gebeurt. Oftewel iedereen die zijn/ haar mailadres heeft achtergelaten

op de website, ontvangt regelmatig een nieuwsbrief waarin de resultaten en voortgang in het tegengaan van verspilling wordt toegelicht. Daarnaast wordt verwezen naar www.rijksoverheid.nl waar een dossier rondom het tegengaan van verspilling wordt ingericht en actueel wordt gehouden.

Zowel aan de voor- als aan de achterkant moeten de inspanningen relatief beperkt zijn, dat wil zeggen makkelijk om in te vullen en een eenvoudige administratieve verwerking. Alleen dan kan de doelstelling van het Programma Verspilling in de Zorg worden gerealiseerd, kunnen concrete resultaten worden geboekt om de ervaren verspilling in de zorg terug te dringen en kan er adequaat gereageerd worden op en voorzien in informatie aan degene die heeft gemeld.

VWS voorziet in de bekostiging van het Meldpunt voor de duur van de huidige kabinetsperiode.

Het voornemen is om na de aanloopfase te verkennen of veldpartijen de structurele financiering van het landelijk Meldpunt Verspilling en het beheer van de rapportages willen overnemen van VWS. Deze mogelijkheid kan medio 2014 door het Platform Verspilling worden verkend.

Gebruikerstest

Tijdens de bouw van het Meldpunt is expliciet aandacht besteed aan het testen van zowel de technische als de inhoudelijke wensen ten aanzien van de functionaliteit. De technische (usability) test, inclusief of er is voldaan aan de webrichtlijnen rijksoverheid, is meegenomen in de bouw van het meldpunt.

Om te waarborgen dat het Meldpunt Verspilling aansluit bij de beoogde melder, is er expliciet aandacht geweest voor het uittesten van het Meldpunt. Hiertoe is eerst samen met vertegenwoordigers van het NIVEL, NPCF en KNMP de zogenoemde dummy-versie van het Meldpunt verder aangescherpt qua vraagstelling. Na deze collegiale toetsing is door een extern bureau een kwalitatieve gebruikerstest uitgevoerd. Doelstelling van deze gebruikerstest was om te achterhalen of het Meldpunt Verspilling begrijpelijk is, of de volgorde van de vragen logisch is en of de melder het gevoel heeft via het Meldpunt alles kwijt te kunnen.

De resultaten van alle testen zijn verwerkt in de definitieve opzet van het landelijk Meldpunt Verspilling dat vanaf eind mei wordt opengesteld voor het publiek.

4 Werkwijze Programma Verspilling in de Zorg

Het Programma Verspilling in de Zorg heeft, zoals aangegeven, als doel om samen met het veld concreet vervolg te geven aan de meldingen die binnenkomen via het Meldpunt Verspilling. Eventuele signalen via andere wegen kunnen in dezelfde structuur worden meegenomen, maar leidend zijn de meldingen die via het Meldpunt Verspilling gedaan worden door cliënten, patiënten, mantelzorgers en zorgverleners.

4.1 Werkwijze

De meldingen en signalen die binnenkomen via het landelijk Meldpunt Verspilling worden gecategoriseerd door het programmabureau en doorgeleid via de betreffende stuurgroep naar de thema-projecten.

De thema-projecten bepalen aan de hand van de meldingen welke van de meest genoemde oorzaken van verspilling binnen het thema prioriteit hebben en welke oorzaken van verspilling zich lenen voor een effectieve aanpak. Per oorzaak wordt een (of meer) probleemeigenaar aangesteld. Vervolgens stelt ieder thema-project een actieplan op om concrete resultaten te realiseren. Nadat de stuurgroep van het betreffende thema-project het actieplan accordeert, gaat de thema-projectgroep aan de slag.

De stuurgroep van het betreffende thema-project houdt toezicht op de voortgang van de uitvoering van het actieplan. Het Platform houdt toezicht op de voortgang van het totale programma en wordt hiervoor voorzien van input door het programmabureau.

Terugkoppeling aan melders

Iedereen (cliënten, patiënten, mantelzorgers en zorgverleners) die een melding doet bij het Meldpunt Verspilling in de zorg, doet dit anoniem. Daarom volgt er geen individuele terugkoppeling naar de melder. Wel kan de melder na de afronding van de melding zich inschrijven voor een nieuwsbrief om zo op de hoogte te blijven van hoe (met behulp van de meldingen) de verspilling in de zorg wordt teruggedrongen. Zie hoofdstuk 6 voor een verdere toelichting.

Meldingen buiten scope Programma Verspilling

Als een melding verwant is aan al bestaande activiteiten (intern VWS of extern), dan wordt deze niet (direct) opgepakt door een thema-project. Het Programmabureau draagt er in die situaties zorg voor dat deze meldingen worden doorgeleid naar andere initiatieven die daarvoor binnen of buiten VWS bestaan (of waarbij VWS is betrokken). Het programmabureau beoogt met deze doorgeleiding een tweerichtingenverkeer: enerzijds geleid het programmabureau meldingen door naar (lopende) trajecten en anderzijds ontvangt het programmabureau informatie terug over de wijze waarop deze meldingen opvolging krijgen binnen een bestaand initiatief. Overigens worden via de projectleiders de thema-projectteamleden hierover regelmatig geconsulteerd (voor de doorgeleiding) en geïnformeerd (voortgang). Door deze werkwijze wordt optimaal gebruik gemaakt van reeds bestaande initiatieven, inclusief de samenwerkingsrelaties die daarbij zijn aangegaan met andere partijen.

4.2 Uitwerking rollen en bevoegdheden

De rollen en bevoegdheden per onderdeel zijn als volgt:

Platform Verspilling

Voorzitterschap:	de Directeuren-Generaal Curatieve Zorg, respectievelijk Langdurige zorg van het ministerie van VWS
Samenstelling:	De Directeuren-Generaal en de onafhankelijke voorzitters van de stuurgroepen per thema-project
Secretaris:	programmamaleider Verspilling in de Zorg
Frequentie:	3x per jaar

Functies:

- Bewaken realisatie doel programma Verspilling in de Zorg, inclusief accorderen jaarlijkse rapportage aan de Tweede Kamer;
- Bewaken integrale benadering van de thematiek rond verspilling en betrekken lopende initiatieven van de organisaties van de stuurgroep-leden namens wie zij spreken;
- Vaststellen opdrachtverlening aan de stuurgroepen van de thema-projecten op basis van actieplan per stuurgroep/ thema-project over prioritering aanpak van meldingen;
- In geval van overlappende meldingen vaststellen welk thema-project hoofdverantwoordelijke is;
- Informeren minister en staatssecretaris over voortgang, via program-mabureau.

Stuurgroep per thema-project

Voorzitterschap:	onafhankelijke voorzitter
Samenstelling:	onafhankelijke voorzitter en afvaardiging op bestuurlijk- of directeursniveau van relevante veldpartijen en VWS (afhankelijk van onderwerp)
Secretaris:	projectleider van betreffende thema-project (VWS)
Frequentie:	waarschijnlijk 5x per jaar (afhankelijk van agenda thema-project)

Functies:

- Opdrachtgever thema-project, inclusief accorderen agendering en prioritering binnengekomen meldingen en aanpak oplossingen (actieplan thema-project);
- Adresseren van probleem-eigenaar/ eigenaren indien thema-project niet tot besluit komt;
- Bewaken integrale benadering van het betreffende thema-project en betrekken lopende initiatieven binnen de eigen organisaties;
- Monitoring voortgang thema-project, inclusief accorderen door thema-project opgestelde rapportage aan Platform Verspilling.

Thema-projecten 1 t/m 4

Projectleider:	gefaciliteerd vanuit VWS
Samenstelling:	afvaardiging veldpartijen en VWS (afhankelijk van onderwerp)
Frequentie:	1x per 2 of 3 weken (afhankelijk van agenda thema-project) mogelijk ook via sociale media, daadwerkelijk uitvoeren afgesproken acties tussen bijeenkomsten door

Functies:

- Rapportages opstellen over meldingen eigen thematiek; meldingen die elders binnen een bestaand beleidsinitiatief geplaatst kunnen worden,

maar die inhoudelijk wel gerelateerd zijn aan het thema- project, deze meldingen (in rapportage-vorm) doorgeleiden en informatie terughalen wat met deze meldingen gebeurt (in afstemming met het programmabureau);

- Verbinden van meldingen aan bestaande initiatieven binnen eigen thema;
- Opstellen actieplan naar aanleiding van prioritering binnengekomen meldingen;
- Concrete oplossingen en acties uitwerken, na goedkeuring door de stuurgroep, om de signalen via het landelijk Meldpunt Verspilling (geprioriteerd door en in opdracht van betreffende stuurgroep) aan te pakken;
- Bewaken en rapporteren over voortgang betreffende thema-project aan stuurgroep en programmabureau;
- Beantwoorden van externe/ Kamervragen betreffende eigen thematiek.

Programmabureau Verspilling in de Zorg (VWS)

Voorzitterschap: programmaleider Verspilling in de Zorg (VWS)
Samenstelling: programmaleider, programmasecretaris, projectleiders van de thema-projecten
Frequentie: 1x per week

Functies:

- Bewaken voortgang Programma Verspilling in de Zorg (inclusief thema-projecten);
- Organiseren communicatie en publiciteit rondom het Programma Verspilling in de Zorg in samenwerking met veldpartijen;
- Coördineren landelijk Meldpunt Verspilling: inrichten (frontoffice), prioriteren van en bewaken continuïteit verwerking (backoffice) meldingen;
- Signaleren aan de hand van meldingen of onderwerpen thema-projecten en stuurgroepen aangepast dienen te worden);
- In stand houden van een tweerichtingenstroom m.b.t. de meldingen die buiten de scope van het programma vallen (in afstemming met de thema-projecten);
- Coördinatie van parlementaire zaken rond verspilling;
- Ondersteuning Platform Verspilling (secretariaat, agendering, verslaglegging, rapportages, etc.).

4.3 Indeling thema-projecten

Op basis van de uitkomsten van de in juli 2012 uitgevoerde enquête onder 5500 zorgverleners over verspilling van genees- en hulpmiddelen, staat voorop dat er in ieder geval een thema-project rond de verspilling van genees- en hulpmiddelen komt. Dit thema-project zal de top-6 genoemde voorbeelden van verspilling van genees- en hulpmiddelen betrekken bij het opstellen van het actieplan en betreft eveneens de meldingen die voortkomen uit het landelijk Meldpunt. De top-6 voortkomend uit de enquête was als volgt:

- 1 Te grote verpakkingen/ te grote hoeveelheden afleveren;
- 2 Voor een te lange periode voorschrijven;
- 3 Geen terugname ongebruikte genees- en hulpmiddelen;
- 4 Tussentijdse wijziging in het voorschrift;
- 5 Voorschrijfgedrag bij patiënten in een terminale fase en
- 6 Onvoldoende therapietrouw.

De respondenten noemden onder meer de volgende oplossingen:

- 1 Beperkte duur voorschrijven;
- 2 Herverstrekken van genees- en hulpmiddelen;
- 3 Bewustwording zorgkosten/-verspilling en
- 4 Communicatie/afstemming tussen zorgverleners.

Voor de indeling van de andere thema-projecten (en de daaraan verbonden stuurgroepen) is gekozen zoals weergegeven in onderstaande tabel. Daarbij wordt opgemerkt dat de indeling en het aantal thema-projecten niet definitief is. Gedurende het programma kan de thematiek en aard van de meldingen tot een extra 5e of 6e thema-project of het afsluiten van een thema-project leiden. De programmastructuur is dusdanig georganiseerd dat hier flexibel op ingespeeld kan worden.

Thema-project indeling¹

1	Verspilling van genees- en hulpmiddelen
2	Verspilling in de langdurige zorg (= care)
3	Verspilling in de ziekenhuiszorg (= cure)
4	Verspilling in de geestelijke gezondheidszorg (=ggz)

De vier thema-projecten zijn verschillend van aard (thema vs organisatorisch).

Het voordeel van de gekozen indeling is dat GGZ, cure en care herkenbaar zijn, wat het eenvoudiger maakt om binnen en buiten VWS de thema-projecten organisatorisch in te bedden. De stuurgroep bestaat uit actoren die verbonden zijn aan de care of cure, de KNMP zal bijvoorbeeld geen zitting hebben in het thema-project «verspilling in de langdurige zorg», echter wel in het «thema-project verspilling van genees- en hulpmiddelen».

De verwachting is door deze indeling het beslag op de deelnemende veldpartijen beperkt kan blijven, omdat ze niet per se in alle vier stuurgroepen en thema-projecten zitting hoeven te hebben vanwege de inhoud.

Dit laat onverlet dat er veel afstemming zal zijn tussen stuurgroepen/thema-projecten.

---

¹ De thema-projecten worden gefaseerd ingevoerd. De nummers 1 en 2 starten in mei 2013. De nummers 3 en 4 starten na deze zomer.

5 Commitment

Het succes van en het behalen van concrete resultaten door het Programma Verspilling in de Zorg wordt vooral bepaald door het commitment van de voor «verspilling» relevante veldpartijen.

Met een aantal veldpartijen is deze aanpak besproken. Ook is gesproken over de steun van deze organisaties bij de voorgestelde aanpak. De uitkomsten van die gesprekken zijn gebruikt bij de verfijning van dit voorliggende plan van aanpak.

Gesproken is met:

- *LHV (huisartsen), OMS (medisch specialisten) en KNMG (zorgverleners)*
- *ZN (zorgverzekeraars)*
- *KNMP (apothekhoudenden), apothekhoudende huisartsen, NVZA (ziekenhuisapothekers) en NVPF (poliklinische apothekers)*
- *Nefarma, Bogin, SOMT (fabrikanten van genees- en hulpmiddelen)*
- *NPCF en CG-raad (patiënten en cliënten)*
- *ActiZ (care-instellingen)*
- *V&VN (verpleegkundigen)*
- *MO-groep (zorg- en welzijnorganisaties)*
- *Mezzo (mantelzorgers).*

Met NVZ (ziekenhuizen), NFU (umc's) en GGZ-Nederland zal na de zomer worden gesproken in verband met de later op te starten 3e en 4e thema-projecten (ziekenhuiszorg en GGZ).

Omwille van de tijd is een keuze gemaakt uit gesprekspartners en is voornamelijk gesproken met beroepsverenigingen en koepelorganisaties; zij kunnen een belangrijke rol vervullen bij het daadwerkelijk beklijven en op meerdere plaatsen realiseren van gevonden oplossingen in het tegengaan van verspilling. Er zijn echter veel meer relevante belangrijke spelers, te denken is aan NZa, IGZ, CBG, VGN, CSO Ouderenorganisatie, Buurtzorg Nederland, andere zorgverleners, zorgaanbieders of hun organisaties, individuele zorgverzekeraars en fabrikanten, et cetera. Zij zullen, indien relevant voor de binnengekomen meldingen bij het Meldpunt Verspilling, ook worden betrokken bij de thema-projecten.

In het najaar zal een symposium plaatsvinden waarvoor alle betrokken organisaties worden uitgenodigd. De voortgang van de twee reeds gestarte thema-projecten zal worden gepresenteerd en de start van de andere thema-projecten wordt aangekondigd.

6 Communicatie

Zowel via VWS als via partijen met wie wordt samengewerkt in het kader van het tegengaan van verspilling wordt gecommuniceerd over de voortgang van activiteiten en wordt herhaaldelijk, vanwege het permanente karakter van het Meldpunt, aandacht gevestigd op het landelijk Meldpunt Verspilling. VWS formuleert een kernboodschap die betrekking heeft op de grotere discussie over de betaalbaarheid van toekomstige zorg. Partijen worden nadrukkelijk uitgenodigd om over verspilling te communiceren met hun achterban. Bijvoorbeeld over resultaten van al lopende trajecten en bestaande initiatieven binnen de eigen organisaties waarmee verspilling wordt tegengegaan.

Overigens zal niet voor alle meldingen van ervaren verspilling die via het Meldpunt Verspilling in de Zorg binnenkomen, een directe oplossing mogelijk zijn. Bijvoorbeeld vanwege financiële/ economische afwegingen, vanwege (Europese) wettelijke bepalingen of omdat deze meldingen niet over verspilling gaan. De op te pakken acties en activiteiten door de themaprojecten zullen daarom in sommige gevallen ook bestaan uit het met elkaar (VWS en veldpartijen) formuleren van een heldere communicatieboodschap waarin het niet (kunnen) ondernemen van actie wordt uitgelegd.

Eenieder die een melding doet via het landelijk Meldpunt Verspilling in de zorg, krijgt de vraag voorgelegd of hij/zij op de hoogte wil worden gesteld van de voortgang van activiteiten. Wie daarvoor kiest, ontvangt op regelmatige basis nieuwsbrieven. Die nieuwsbrieven bevatten informatie over de soorten meldingen, wat ermee gedaan wordt, wat betrokkenen in de zorg zelf kunnen doen om verspilling tegen te gaan, et cetera.

Via het Meldpunt wordt verwezen naar rijksoverheid.nl. Op deze website wordt een hoofdstuk geplaatst over Verspilling in de zorg. Hierin kan alle communicatie rondom het thema verspilling worden geraadpleegd (interviews van de minister en staatssecretaris over dit onderwerp, voortgangsrapportages aan de Tweede Kamer en beantwoording van Kamervragen, activiteiten die partijen hebben ondernomen om verspilling tegen te gaan en dergelijke).

Planning 2013

Mei 2013:	Opening landelijk Meldpunt Verspilling
September 2013 e.v.:	Terugkerende nieuwsbrief aan degenen die zich hiervoor hebben aangemeld via het Meldpunt
Oktober 2013:	Symposium met alle betrokken veldpartijen
November 2013 e.v.:	Voortgangsrapportage aan de Tweede Kamer (jaarlijks).